

გადაწყვეტილება

სს „ბაშკირ სოდა კომპანიის“ 2026 წლის 7 მაისის N01/4051 საჩივრის საფუძველზე მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ

1. ფაქტობრივი გარემოებები

1.1. საჩივრის მოკლე შინაარსი

საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტოში (შემდგომში - „სააგენტო“) 2026 წლის 7 მაისს წარმოდგენილ იქნა სს „ბაშკირ სოდა კომპანიის“ (TIN 0268008010, OGRN 1020202079479) (შემდგომში - „მომჩივანი“/„ბსკ“) საჩივარი (რეგ. N01/4051) შპს „სანტრეიდის“ (ს/ნ: 406049903) (შემდგომში - „მოპასუხე“/„სანტრეიდი“) მიერ „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდგომში - „კანონი“) 11³ მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის სავარაუდო დარღვევის ფაქტზე.

მომჩივანი საჩივარში მიუთითებს, რომ იგი არის ნატრიუმის ბიკარბონატის (საკვები სოდის) მწარმოებელი და რეალიზატორი. მისი პროდუქტი - საკვები სოდა, იყიდება საქართველოს ტერიტორიაზე.

ბსკ-ს განცხადებით, იგი ფლობს საქართველოს ტერიტორიაზე დაცულ, საერთაშორისო სასაქონლო ნიშანსა (N1242730) (სურათი N1) და ეროვნულ სასაქონლო ნიშანზე (N23645) (სურათი N2) განსაკუთრებულ უფლებებს. საჩივრის მიხედვით, მოპასუხედ მითითებული ეკონომიკური აგენტი საკუთარი პროდუქტის (რომელიც ასევე, საკვები სოდაა), იყენებს მომჩივნის კუთვნილ სასაქონლო ნიშნებს, რითაც ახორციელებს არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას და არღვევს კონკურენციის კანონმდებლობის მოთხოვნებს.

მომჩივანი აღნიშნავს, რომ მოპასუხის მიერ გამოყენებული მიმსგავსებული შეფუთვა ქმნის საერთო შთაბეჭდილებას ბსკ-ს სასაქონლო ნიშნებთან. კერძოდ, გრაფიკული ელემენტების - წითელი, წარინჯისფერი და ყვითელი ზოლები, ისევე,

როგორც სიტყვიერი ელემენტის გამოყენებით, მოპასუხე ცდილობს არაკეთილსინდიერი უპირატესობა მოიპოვოს და შეცდომაში შეჰყავს მომხმარებელი.

საჩივართან ერთად მომჩივანმა სააგენტოს მტკიცებულების სახით წარმოუდგინა მოპასუხის მიერ გამოყენებული შეფუთვის ფოტო-მასალა (სურათი N3).

სურათი N1.
რეგისტრაციის N23645

სურათი N2
საერთ. რეგისტრაციის N1242730

სურათი N3.
მოპასუხის პროდუქტის შეფუთვის წინხედი

მომჩივანი, ასევე, მიუთითებს, რომ „სანტრეიდის“ პროდუქტის შეფუთვაზე დამატებითი ელემენტის - კარუსელის მითითება არ იძლევა იერსახის განმასხვავებლობის დადგენის საშუალებას.

1.2. მოპასუხის მიერ სააგენტოსთვის წარმოდგენილი პოზიცია და ინფორმაცია

კანონმდებლობით დადგენილი წესით საჩივარი თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად გასაცნობად და პოზიციის წარმოსადგენად გადაეგზავნა მოპასუხეს.¹ მოპასუხის მიერ სააგენტოში წარმოდგენილ იქნა წერილობითი პოზიცია². მან, ასევე, მოგვიანებით დამატებით წარმოადგინა მტკიცებულებებიც საკუთარი პოზიციის არგუმენტირებისთვის³.

„სანტრეიდი“ არ ეთანხმება საჩივრის შინაარსს და მიიჩნევს, რომ სააგენტომ არ უნდა დაიწყოს საქმის მოკვლევა აღნიშნული საჩივრის საფუძველზე. უპირველესად, აღნიშნულის საფუძველია ის გარემოება, რომ სააგენტოს კომპეტენციის ფარგლებს სცილდება ის საკითხი, რომელიც საჩივარშია მითითებული. კერძოდ, მოპასუხის განცხადებით იგი იყენებს რეგისტრირებულ დიზაინს (რეგ. ნომერი: GE D 2024 1038 S) და არსებული რეგისტრაცია შესაძლებელია გასაჩივრდეს სასამართლოში ან საქპატენტში (მარეგისტრირებელ ორგანოში). შესაბამისად, სააგენტო არ წარმოადგენს იმ ორგანოს, რომელმაც უნდა იმსჯელოს დიზაინისა და სასაქონლო ნიშნის „აღრევამდე მსგავსების“ საკითხზე.

მოპასუხე, ასევე, მიუთითებს, რომ მის შეფუთვაზე დატანილი იერსახე წარმოადგენს კანონმდებლობის შესაბამისად კომპეტენტური ორგანოს მიერ რეგისტრირებულ დიზაინს, რომლის გამოყენების უფლებაც ამ დიზაინზე განსაკუთრებული უფლებების მფლობელთან (შპს “Fruit Master Group”) დადებული სალიცენზიო შეთანხმებით აქვს გადაცემული და სააგენტოს წარმოუდგინა დიზაინის რეგისტრაციის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია. ამასთან, განაცხადა, რომ აღნიშნულ დიზაინს იყენებს 2024 წლიდან საკუთარ პროდუქტზე.

¹ სააგენტოს 2026 წლის 8 მაისის N02/3177 წერილი

² სააგენტოში შემოსული N01/5190 (08.06.2026) წერილი

³ სააგენტოში შემოსული N01/5458 (15.06.2026) წერილი

გარდა ამისა, „სანტრეიდის“ განცხადებით, მათი პროდუქტის შეფუთვა შეიცავს თვალსაჩინო და განსხვავებულ გრაფიკულ თუ სიტყვიერ ელემენტებს (წარწერა „СОДА ХАРЧОВА“, კარუსელის გამოსახულება, სხვა შეფერილობის ზოლები), რაც გამორიცხავს მომხმარებლის მხრიდან მხარეების პროდუქტის აღრევას.

მოპასუხე ასევე, აღნიშნავს, რომ მომჩივანი ცდილობს მონოპოლიურად მოიპოვოს უფლებები სიტყვებზე - „საკვები სოდა“, რაც მართებული არაა, რადგან ეს ზღუდავს თავისუფალ მეწარმეობას.

შესაბამისად, იმის გათვალისწინებით, რომ მოპასუხე სარგებლობს ლიცენზიით გადაცემული უფლებების საფუძველზე და იყენებს საქართველოში რეგისტრირებულ დიზაინს, „სანტრეიდი“ მიიჩნევს, რომ ადგილი არ აქვს მისი მხრიდან არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას (კანონის დანაწესის შინაარსის გათვალისწინებით) და ბსკ-ს საჩივარი დაუშვებლად უნდა იქნეს მიჩნეული.

2. ნორმატიული რეგულირება

2.1. მატერიალური ნაწილი

საქართველოს კონსტიტუციის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სახელმწიფო ზრუნავს თავისუფალი და ღია ეკონომიკის, თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის განვითარებაზე.

კანონის პირველი მუხლით, კანონის რეგულირების სფეროდ განისაზღვრება თავისუფალი და სამართლიანი კონკურენციის არამართლზომიერი შეზღუდვისაგან დაცვის პრინციპების დადგენა, რაც, თავის მხრივ, თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენტუნარიანი ბაზრის განვითარების საფუძველია.

კანონის მე-4 მუხლის თანახმად, ამ კანონის მოთხოვნათა დაცვასა და შესრულებაზე უფლებამოსილების მქონე ორგანოა დამოუკიდებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – საქართველოს კონკურენციისა და მომხმარებლის დაცვის სააგენტო. სააგენტოს ძირითადი ამოცანაა კონკურენციის პოლიტიკის განხორციელება, საქართველოში კონკურენციის განვითარების ხელშემწყობი

პირობების შექმნა, დაცვა და ამ მიზნით ყველა ტიპის ანტიკონკურენტული შეთანხმებისა და ქმედების დაუშვებლობა.

კანონის 11³ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, დაუშვებელია არაკეთილსინდისიერი კონკურენცია. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის მიხედვით კი, არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად ითვლება ეკონომიკური აგენტის ქმედება, რომელიც ეწინააღმდეგება საქმიანი ეთიკის ნორმებს და ლახავს კონკურენტთა და მომხმარებელთა ინტერესებს, მაგალითად:

ა) კომუნიკაციის ნებისმიერი საშუალების გამოყენებით საქონლის შესახებ ისეთი ინფორმაციის გადაცემა (მათ შორის, არასათანადო, არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო ან აშკარად ყალბი რეკლამის საშუალებით), რომელიც მომხმარებელს არასწორ წარმოდგენას უქმნის და ამით გარკვეული ეკონომიკური ქმედებისაკენ უბიძგებს;

ბ) ეკონომიკური აგენტის მიერ მხარის შეცდომაში შესაყვანად გარიგების ნამდვილი მიზნის დამალვა და ამით კონკურენციაში უპირატესობის მიღწევა;

გ) ეკონომიკური აგენტის მიერ კონკურენტის რეპუტაციის შელახვა (საწარმოზე, პროდუქციაზე, სამეწარმეო საქმიანობასა და სავაჭრო საქმიანობაზე არასწორი წარმოდგენის შექმნა), მისი უსაფუძვლო კრიტიკა ან დისკრედიტაცია;

დ) კონკურენტის ან მესამე პირის საქონლის ფორმის, შეფუთვის ან გარეგნული იერსახის მითვისება;

ე) სამეცნიერო-ტექნიკური, საწარმოო ან სავაჭრო ინფორმაციის ან კომერციული საიდუმლოების მისი მფლობელის თანხმობის გარეშე მიღება, მოპოვება, გამოყენება ან გავრცელება;

ვ) შემსყიდველის, მიმწოდებლის, მისი თანამშრომლის ან გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილების მქონე პირის მოსყიდვა, რათა მან დამქირავებლის ინტერესების საწინააღმდეგოდ იმოქმედოს ან უგულვებელყოს მომხმარებლის ინტერესები;

ზ) ბოიკოტისაკენ მოწოდება.

2.2. პროცედურული ნაწილი

კანონის 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, სააგენტოში საჩივრის წარდგენის უფლება აქვს მომჩივანს, რომელიც მხარედ განიხილება. მან სააგენტოში საჩივართან ერთად უნდა წარადგინოს მტკიცებულებები და მასვე ეკისრება მტკიცების ტვირთი.

კანონის 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, სააგენტო საჩივრის მიღების შემდეგ, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში სწავლობს საჩივრის დასაშვებობის საკითხს.

სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №38 ბრძანებით დამტკიცებული „საჩივრის ფორმა, მისი წარდგენის წესი და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურების და ვადების“ (შემდგომში - „პროცედურა“) მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სააგენტო საჩივრის მატერიალურ დასაშვებობას და მის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყების მიზანშეწონილობას შეისწავლის საჩივრის სრულყოფილი სახით რეგისტრაციიდან 30 სამუშაო დღის ვადაში. საქმის სირთულიდან გამომდინარე, ეს ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არაუმეტეს 15 სამუშაო დღით.

პროცედურის მე-13 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ზემოაღნიშნული მატერიალური დასაშვებობის შემოწმებისათვის განსაზღვრულ ვადაში სააგენტო შეისწავლის მხარეთა მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციას, მტკიცებულებებს, დამატებით მოძიებულ ინფორმაციას და ახდენს მათ ურთიერთშეჯერებას. სააგენტო, ასევე, ანალიზებს, ხომ არ არსებობს საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის კანონმდებლობით განსაზღვრული საფუძვლები და წარმოიშვება თუ არა გონივრული ეჭვი სავარაუდო დარღვევის არსებობის თაობაზე. ამდენად, საქმის მოკვლევის დაწყების საფუძველია სააგენტოს გონივრული ეჭვი კანონის შესაბამისი მუხლის დარღვევის შესახებ. რაც შეეხება საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის საფუძვლებს, ისინი გაწერილია კანონის 24-ე მუხლსა და პროცედურის მე-13 მუხლში. ასევე, პროცედურის მე-13 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სააგენტოს ზემოთ აღნიშნულ 30-დღიან ვადაში გამოაქვს ერთ-ერთი შემდეგი გადაწყვეტილება: საჩივრის დასაშვებად ცნობის და საქმის მოკვლევის დაწყების შესახებ ან საჩივრის დაუშვებლად ცნობისა და საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ.

საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ სააგენტოს გადაწყვეტილება საჩივრდება კანონის 33² მუხლით დადგენილი წესით, თბილისის საქალაქო სასამართლოში.

2.3. არაკეთილსინდისიერი კონკურენცია პარიზის კონვენციის მიხედვით

„სამრეწველო საკუთრების დაცვის პარიზის კონვენციის“⁴ (1967) (შემდგომში - „კონვენცია“) პირველი მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები ქმნიან სამრეწველო საკუთრების დაცვის კავშირს. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, სამრეწველო საკუთრების დაცვის ობიექტებია: პატენტები, სასარგებლო მოდელები, სამრეწველო დიზაინები, სასაქონლო ნიშნები, მომსახურების ნიშნები, საფირმო სახელწოდებები, წარმოშობის აღნიშვნები და ადგილწარმოშობის დასახელებები, აგრეთვე არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის აღკვეთა.

კონვენციის 10bis მუხლი ეხება არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას. აღნიშნული მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, კავშირის წევრი ქვეყნები ვალდებული არიან, უზრუნველყონ კავშირის ქვეყნების მოქალაქეები არაკეთილსინდისიერი კონკურენციისაგან ეფექტიანი დაცვით. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტი ადგენს, რომ არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად ჩაითვლება კონკურენციის ნებისმიერი აქტი, რომელიც ეწინააღმდეგება სამეწარმეო ან კომერციული საქმიანობის პატიოსან ჩვევებს. მუხლში განმარტებული არ არის, თუ რა იგულისხმება „სამეწარმეო ან კომერციულ პატიოსნებაში“, შესაბამისად, აღნიშნული ტერმინის განმარტება ეროვნული სასამართლოების და ადმინისტრაციული ორგანოების უფლებამოსილებაშია. თუმცა, იმავე მუხლის მე-3 პუნქტი ჩამოთვლის ქმედებებს, რომლებიც ჩაითვლება არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად, მათ შორისაა - „ისეთი ხასიათის მქონე ყველა ქმედება, რომელსაც შეუძლია რაიმე გზით გამოიწვიოს აღრევა კონკურენტის დაწესებულების, საქონლის, სამეწარმეო ან კომერციული საქმიანობის მიმართ“;

⁴ კონვენციის სრული ტექსტი იხილეთ შემდეგ ბმულზე:
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2446385?publication=0> [17.06.2026]

3. სამოტივაციო ნაწილი

3.1. ზოგადი მიმოხილვა

მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით, სააგენტო საქმის მოკვლევას იწყებს საჩივრის საფუძველზე ან საკუთარი ინიციატივით.

კანონის სავარაუდო დარღვევის შესახებ საჩივრის მიღების შემდგომ სააგენტო კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში ამოწმებს საჩივრის ფორმალურ და მატერიალურ შესაბამისობას კონკურენციის კანონმდებლობასთან. ფორმალური შესაბამისობის დადგენა გულისხმობს იმის შემოწმებას, რამდენად სრულყოფილად არის შევსებული/წარმოდგენილი საჩივარი, ხოლო მატერიალური დასაშვებობის ეტაპზე სააგენტო იკვლევს, არსებობს თუ არა საჩივრის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის კანონმდებლობით განსაზღვრული საფუძვლები და წარმოიშობა თუ არა გონივრული ეჭვი კანონის სავარაუდო დარღვევის არსებობის თაობაზე. სააგენტო გადაწყვეტილებას საჩივრის დასაშვებად ცნობისა და საქმის მოკვლევის დაწყების ან საჩივრის დაუშვებლად ცნობისა და საქმის მოკვლევაზე უარის თქმის შესახებ იღებს ზემოთ აღნიშნული ფორმალური და მატერიალური დასაშვებობის სტანდარტის მოთხოვნებთან მიმართებით საჩივრის ყოველმხრივი ანალიზის შედეგად.

განსახილველ შემთხვევაში საჩივარი შეეხება კონკურენტის/მესამე პირის საქონლის ფორმის, შეფუთვის ან გარეგნული იერსახის მითვისებას, რომელიც გათვალისწინებულია კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით. საჩივრის მატერიალური დასაშვებობის ეტაპზე სააგენტო ამოწმებს შესაძლოა თუ არა ადგილი ჰქონდეს აღნიშნული მუხლის (ქვეპუნქტის) შემადგენლობის არსებობის სავარაუდო ნიშნებს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კანონის 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, მომჩივანი მხარედ განიხილება და ეკისრება მტკიცების ტვირთი (*actori incumbit probatio*). მომჩივანს აქვს შესაბამისი მტკიცებულებების წარმოდგენის ვალდებულება და მასვე ეკისრება საჩივრის დასაბუთებულობის ვალდებულება. აღნიშნული გულისხმობს, რომ თავად მომჩივანი განსაზღვრავს განსახილველ საკითხთა წრეს, ირჩევს სათანადო მოპასუხეს, და ა.შ. იგი ატარებს, ასევე, დარღვევის ფაქტის არსებობის დადასტურების რისკს.

სააგენტო წარმოადგენს საქართველოში კონკურენციის სამართლის აღმასრულებელ და კონკურენციის პოლიტიკის განმახორციელებელ ორგანოს. იგი უფლებამოსილია ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, მის ხელთ არსებული

ინფორმაციის/მტკიცებულებების ყოველმხრივი ანალიზის შედეგად განსაზღვროს, აკმაყოფილებს თუ არა საჩივარი და მასში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები კონკურენციის შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის გონივრული ეჭვის სამართლებრივ სტანდარტს.

საქართველოს კონკურენციის კანონმდებლობა არ შეიცავს გონივრული ეჭვის ცნების ლეგალურ დეფინიციას. დასაშვებობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გონივრული ეჭვის განსაზღვრისას სააგენტო ხელმძღვანელობს ევროკომისიისა და ევროპის მართლმსაჯულების სასამართლოს მიერ ჩამოყალიბებული საუკეთესო პრაქტიკით. „ევროკავშირის ფუნქციონირების შესახებ შეთანხმების (TFEU) 101-ე და 102-ე მუხლების შესაბამისად პროცედურების წარმართვის საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ“ ევროკომისიის ნოტა განმარტავს, რომ კონკურენციის სამართლის ყველა საქმე, მიუხედავად მათი დაწყების საფუძვლებისა, გადის პირველადი შეფასების ფაზას. ამ სტადიაზე კომისია ამოწმებს, თუ რამდენად არის მიზანშეწონილი საქმეზე შემდგომი მოკვლევის განხორციელება⁵. ასევე, პრაქტიკაში, პირველადი შეფასებების სისტემა ნიშნავს, რომ ზოგიერთი საქმე წყდება წარმოების ძალიან ადრეულ ეტაპზე, რადგან ამ საქმეებზე შემდგომი მოკვლევისა თუ შესწავლის განხორციელება არ არის გონივრული⁶. მართლმსაჯულების სასამართლოს განმარტებით, კომისია აღჭურვილია უფლებამოსილებით, ევროპული კავშირის სამართლით მისთვის დაკისრებული ვალდებულებების გათვალისწინებით, დამოუკიდებლად განსაზღვროს მის წინაშე არსებული საჩივრებიდან, რომელ შემთხვევაშია მიზანშეწონილი და გონივრული საქმეზე შემდგომი მოკვლევის გაგრძელება⁷. ამასთან, ხაზი უნდა გაესვას იმ გარემოებას, რომ სააგენტოსთვის მნიშვნელოვანია შეზღუდული ადმინისტრაციული რესურსების მობილიზება ისეთ საქმეებზე, სადაც მოკვლევის შედეგად მეტად სავარაუდოა სამართალდარღვევის დადგენა.⁸ აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ სააგენტო მატერიალური დასაშვებობის შესწავლის პროცესში შეზღუდულია კანონმდებლობით დადგენილი ვადებით.

⁵ Commission Notice on Best Practices for the Conduct of Proceedings Concerning Articles 101 and 102 TFEU (იხ. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011XC1020%2802%29>) §12 [11.06.2026]

⁶ იქვე, § 13.

⁷ ECJ Case T-24/90, 18.09.1992, § 77.

⁸ საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2018 წლის 7 მაისის №04/113 ბრძანებით დამტკიცებული გადაწყვეტილება („გორის ტაქსების საქმე II“), გვ. 10

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააგენტოში წარმოდგენილი ნებისმიერი საჩივარი გადის შემოწმების (ფორმალური და მატერიალური დასაშვებობა) ეტაპს და სააგენტო, კონკრეტული საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე, ინფორმაციის/მტკიცებულებების შეფასებისა და საქმის გარემოებების სრულყოფილი შესწავლის შედეგად, იღებს გადაწყვეტილებას საჩივრის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყების/არდაწყების შესახებ. საჩივრის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყებისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ მატერიალური დასაშვებობის შესწავლის ეტაპზე იკვეთებოდა კანონმდებლობის დარღვევის შესახებ გონივრული ეჭვის არსებობა. განსახილველ შემთხვევაში საჩივარში მოცემული გარემოებები გაანალიზებულია სწორედ გონივრული ეჭვის სტანდარტის არსებობის კრილში.

3.2. კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის სავარაუდო დარღვევა

კანონის 11³ მუხლი კრძალავს არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას. აღნიშნული მუხლის მე-2 ნაწილი თავდაპირველად ზოგადად განმარტავს, თუ რა შემთხვევაში ჩაითვლება ქმედება არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად. კერძოდ, კანონი არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად მიიჩნევს ეკონომიკური აგენტის ნებისმიერ ისეთ ქმედებას, რომელიც ეწინააღმდეგება საქმიანი ეთიკის ნორმებს და ლახავს კონკურენტთა და მომხმარებელთა ინტერესებს. შესაბამისად, აღნიშნული მუხლის ზოგადი ნორმატიული შემადგენლობის მიხედვით, ეკონომიკური აგენტის ქმედების არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად მიჩნევისათვის, საჭიროა შემდეგი პირობების ერთობლივად არსებობა:

ა) ქმედება უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქმიანი ეთიკის ნორმებს - „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონი, ისევე, როგორც ზოგადად, ქართული კანონმდებლობა, არ განმარტავს, თუ კონკრეტულად რა მოიაზრება „საქმიანი ეთიკის ნორმებში“. თუმცა, საქართველოში კერძოსამართლებრივი ურთიერთობები ეფუძნება კეთილსინდისიერების პრინციპს. სააგენტო აღნიშნავს, რომ საქმიანი ეთიკის ნორმები ირღვევა, როდესაც ეკონომიკური აგენტის ქცევა ეწინააღმდეგება კეთილსინდისიერების პრინციპს. ამავდროულად, სააგენტო აღნიშნულ კრიტერიუმს აფასებს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში. როგორც საქართველოს უზენაესი სასამართლო განმარტავს, ზოგადად, ყველა მართლწესრიგი სამართლის სუბიექტთა ქცევის წესს კეთილსინდისიერების პრინციპზე აფუძნებს და ამ პრინციპს ნორმატიულ კონცეფციად განიხილავს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილენი ვალდებული არიან, კეთილსინდისიერად განახორციელონ თავიანთი უფლებები და მოვალეობები. კეთილსინდისიერების პრინციპი უმეტესწილად დაკავშირებულია მორალურ სტანდარტებთან. კეთილსინდისიერება ნიშნავს გულწრფელობას, მიუკერძოებლობას, ობიექტურობას, სამართლიანობასა და სხვა⁹.

ბ) ქმედება უნდა ლახავდეს კონკურენტთა ინტერესებს - კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, კონკურენტ ეკონომიკურ აგენტად მიიჩნევა შესაბამის ბაზარზე მოქმედი ან პოტენციური ეკონომიკური აგენტი, ხოლო იმავე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, პოტენციური კონკურენტი ეკონომიკური აგენტი არის დაინტერესებული ეკონომიკური აგენტი, რომელსაც აქვს დასაბუთებული განზრახვა შესაბამის ბაზარზე შესასვლელად. შესაბამისად, კონკურენტი ეკონომიკური აგენტის ინტერესების შელახვად ჩაითვლება ნებისმიერი ქმედება, რომელიც რაიმე ფორმით ზიანს აყენებს იმავე შესაბამის ბაზარზე ამჟამად მოქმედ ან პოტენციურ ეკონომიკურ აგენტს.

გ) ქმედება უნდა ლახავდეს მომხმარებლის ინტერესებს - კანონი არ იცნობს სპეციალურ ცნებას „მომხმარებელი“, თუმცა აღნიშნული ტერმინი განმარტებულია „ბაზრის ანალიზის მეთოდური მითითებების დამტკიცების თაობაზე“ კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №37 ბრძანებით დამტკიცებული მითითებების მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტში. კერძოდ, მომხმარებელი არის პირი, რომელიც პირადი მოხმარების ან სამეწარმეო მიზნებისათვის იძენს საქონელს/მომსახურებას. ამდენად, კონკურენციის კანონმდებლობა მომხმარებლად მიიჩნევს როგორც ფიზიკურ, ასევე იურიდიულ პირს.

გარდა ზემოთ მითითებული ზოგადი ნორმატიული შემადგენლობისა, კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტი, ასევე, შეიცავს არასრულ სიას იმ სამაგალითო ქმედებებისა, რომლებიც წარმოადგენენ არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას.

მოცემულ შემთხვევაში საჩივრის ავტორი მიუთითებს ერთ-ერთ ასეთ სამაგალითო ქმედებაზე, კერძოდ, 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ,

⁹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 17 თებერვლის გაჩინება, საქმე Nას-1184-1145-2016, პუნქტი 38, იხ. <https://www.supremecourt.ge/ka/fullcase/58618/1> [17.06.2026]

კონკურენტის ან მესამე პირის საქონლის ფორმის, შეფუთვის ან გარეგნული იერსახის მითვისებაზე.

საქმის მასალების შესწავლის საფუძველზე დგინდება, რომ მომჩივანი ფლობს განსაკუთრებულ უფლებებს საქართველოში დაცულ საერთაშორისო სასაქონლო ნიშანსა (საერთაშორისო რეგ. N1242730) და ეროვნულ სასაქონლო ნიშანზე (N23645). სწორედ ამ სასაქონლო ნიშნების მითვისებას ედავება მოპასუხე „სანტრეიდს“. კერძოდ, მომჩივნის მოსაზრებით, მოპასუხე საკუთარ შეფუთვაზე იმეორებს სასაქონლო ნიშნის ვიზუალურ ელემენტებს - წითელი, ყვითელი და წარინჯისფერი ჩარჩო, ასევე, სიტყვიერი ელემენტი - საკვები სოდა (რუსულ ენაზე - СОДА ПИШЕВАЯ).

ამასთან, მოპასუხისგან გამოთხოვილი და მიღებული ინფორმაციის შესწავლისა და შემოწმების შედეგად დადგენილია, რომ მოპასუხე „სანტრეიდი“ საკუთარი პროდუქტის შეფუთვაზე იყენებს კანონმდებლობის შესაბამისად კომპეტენტური ორგანოს მიერ რეგისტრირებულ დიზაინს. აღნიშნული დიზაინზე განსაკუთრებულ უფლებებს ფლობს შპს “Fruit Master Group” და სალიცენზიო შეთანხმების საფუძველზე დიზაინის გამოყენების უფლება გადაცემული აქვს „სანტრეიდს“. სააგენტომ დიზაინის რეგისტრაციის საკითხი გადაამოწმა მარეგისტრირებელ ორგანოსთანაც (საქპატენტთან)¹⁰ და ნათლად დგინდება, რომ „სანტრეიდის“ შეფუთვაზე გამოყენებულია ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტი, რომელზეც განსაკუთრებული უფლებები აქვს მოპასუხეს.

კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის შემადგენლობა მოიაზრებს ისეთ შემთხვევებს, როდესაც ეკონომიკური აგენტის გარეგნულ იერსახეს (მათ შორის, მის სასაქონლო ნიშანს) არამართლზომიერად, ლეგიტიმური საფუძვლის გარეშე იყენებს სხვა ეკონომიკური აგენტი. ნორმის ამ შინაარსიდან გამომდინარე, „სანტრეიდის“ მიერ სალიცენზიო ხელშეკრულებით გადაცემული უფლებების საფუძველზე, რეგისტრირებული ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტის - დიზაინის გამოყენება ვერ შეფასდება, როგორც კონკურენციის კანონმდებლობის დარღვევა, ამ შემთხვევაში, არაკეთილსინდისიერი კონკურენცია.

ხაზი უნდა გაესვას იმ ფაქტს, რომ სააგენტო, როგორც კონკურენციის პოლიტიკის აღმასრულებელი ორგანო, საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში განიხილავს და

¹⁰ სააგენტოში შემოსული N01/5381 (15.06.2026) წერილი

წყვეტს „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის სავარაუდო დარღვევის შემთხვევებს და სხვა უწყების/ადმინისტრაციული ორგანოს უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის განხილვა/შეფასება/გადაწყვეტა სააგენტოს კომპეტენციას არ განეკუთვნება (თუ ეს არ გულისხმობს კანონის რომელიმე მუხლის დარღვევას). აღნიშნული, ასევე, შეესაბამება სამართლებრივი სახელმწიფოს პრინციპსაც, რომლის მიხედვითაც მნიშვნელოვანია სხვადასხვა საჯარო უწყების კომპეტენციათა მკაფიო განსაზღვრა და მკვეთრი გამიჯვნა. აღნიშნული გულისხმობს, რომ თითოეული სახელმწიფო ინსტიტუცია და ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს კანონმდებლობით დადგენილი კონკრეტული უფლებამოსილების ფარგლებში, რათა გამოირიცხოს კომპეტენციათა აღრევა/კოლიზია. ამდენად, შესაბამისი საკითხი უნდა გადაწყვიტოს იმ უწყებამ, რომელსაც აქვს ამის ცხადად გამოკვეთილი, ფორმალურად განსაზღვრული აღმასრულებელი ძალაუფლება და ლეგიტიმაცია. წინააღმდეგ შემთხვევაში, კომპეტენციის მიღმა ქმედება არა მხოლოდ არღვევს საჯარო მმართველობის ეფექტიანობას, ასევე, წარმოქმნის არალეგიტიმური გადაწყვეტილების მიღების საფუძველს.

გამომდინარე იქედან, რომ სახეზე გვაქვს რეგისტრირებული დიზაინი და მოპასუხე ლეგიტიმური, სამართლებრივ საფუძველზე (ლიცენზია) იყენებს აღნიშნულ დიზაინს, ადგილი ვერ ექნება კონკურენტის იერსახის მითვისებას. საქმეში არსებული სხვა გარემოებები და მასალებიც არ მიუთითებს არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის შესახებ გონივრულ ეჭვზე.

დასკვნა

კონკურენციის სამართლის მიზანი ბაზარზე ჯანსაღი კონკურენციის ხელშეწყობა და დაცვაა. კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში საჩივრის მატერიალური დასაშვებობის ეტაპზე ამოწმებს, აკმაყოფილებს თუ არა საჩივარი და მასში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები კონკურენციის შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის გონივრული ეჭვის სამართლებრივ სტანდარტს. სააგენტო აღნიშნული მიზნით აფასებს საჩივარში მოცემულ ინფორმაციას და დასაშვებობის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას ითვალისწინებს საჩივრის დასაბუთებულობას. დასაშვებობის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას სააგენტო მხედველობაში იღებს მომჩივნის და

მოპასუხის მიერ წარმოდგენილ არგუმენტებსა და მტკიცებულებებს და მათი ყოველმხრივი ანალიზით ადგენს აკმაყოფილებს თუ არა საჩივარი გონივრული ექვის სტანდარტს.

ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში გამოთხოვილი/მიღებული ინფორმაციის ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე, წინამდებარე გადაწყვეტილებაში მითითებული გარემოებებისა და მსჯელობის გათვალისწინებით, სააგენტო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში არ დასტურდება საქონლის ფორმის, შეფუთვის ან გარეგნული იერსახის მითვისებისა და კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის სავარაუდო დარღვევის შესახებ გონივრული ექვის არსებობა. შესაბამისად, სააგენტო მიზანშეუწონლად მიიჩნევს კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის სავარაუდო დარღვევის ფაქტზე საქმის მოკვლევის დაწყებას.

სარეზოლუციო ნაწილი

„კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 17¹ მუხლის მე-2 და მე-4 პუნქტების, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის, 24-ე მუხლის „ბ“ პუნქტის, „საჩივრის ფორმის, მისი წარდგენის წესის და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურისა და ვადების დამტკიცების თაობაზე“ სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №38 ბრძანებით დამტკიცებული პროცედურის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-13 მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებისა და მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად,

სააგენტომ დაადგინა:

1. დაუშვებლად იქნას ცნობილი სს „ბაშკირ სოდა კომპანიის“ (TIN 0268008010, OGRN 1020202079479) 2026 წლის 7 მაისის საჩივარი (რეგ. N01/4051);
2. მომჩივანს უარი ეთქვას წარმოდგენილი საჩივრის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყებაზე;
3. წინამდებარე გადაწყვეტილება ეცნობოს მომჩივან და მოპასუხე მხარეებს;
4. გადაწყვეტილება მისი მიღებიდან 10 (ათი) სამუშაო დღის ვადაში გამოქვეყნდეს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ინფორმაციის კონფიდენციალურობის დაცვით;

5. ამ ბრძანების გასაჩივრება შესაძლებელია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მისი გაცნობიდან ერთი თვის ვადაში თბილისის საქალაქო სასამართლოში (მისამართი: ქალაქი თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი №64);
6. ეს ბრძანება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე.

ირაკლი ლეჟვინაძე

თავმჯდომარე

